

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

18 – 24 Ocak 2024

Gıda Komitesi: Fiyat istikrarı için yapısal önlemler hayata geçirilecek

Gıda Komitesi toplantısı arından Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, 2024 yılında gıda fiyatlarında istikrarın sağlanması amacıyla tüm araçlar etkin bir şekilde kullanılacak, gıda ve tarımsal ürün piyasalarında yapısal önlemler hayata geçirilecek.

Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi (Komite) Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek'in ev sahipliğinde; Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel ve ilgili kurumların temsilcilerinin katılımıyla toplandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın sosyal medya hesabından yapılan açıklamaya göre, toplantıda, Komitenin aldığı önceki kararlardaki gelinen aşama ve yapılan çalışmalar değerlendirildi.

Küresel ve yurt içi tarımsal emtia ve gıda fiyatlarında yaşanan son gelişmelerin ele alındığı toplantıda, 2023 yılı tarımsal üretimi ve 2024 yılı beklentileri görüşüldü. 2023 yılında kırmızı ve beyaz et ile sebze ve meyve fiyatlarında gerçekleşen artışların sebepleri tartışılarak tüketicinin fiyat artışlarından asgari seviyede etkilenmesine yönelik tedbirler ve sonuçları değerlendirildi.

Ülkemizin hayvansal ve bitkisel ürünlerde tüketim talebini karşılayacak üretim ve stok seviyelerine sahip olduğu, gıda arz güvenliğini tehdit eden herhangi bir hususun bulunmadığı vurgulandı.

Açıklamada, "Tarımsal üreticilerimiz ile tüketicilerimizin korunması ve 2024 yılında gıda fiyatlarında istikrarın sağlanması amacıyla tüm araçlar etkin bir şekilde kullanılacak, gıda ve tarımsal ürün piyasalarında yapısal önlemler hayata geçirilecektir. Piyasa mekanizmalarının sağlıklı işlemesine mani olan, haksız kazanç sağlamaya yönelik girişimlere hiçbir şekilde müsamaha gösterilmeyecektir" ifadeleri kullanıldı.²

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gıda ve Tarımsal Ürün Piyasaları İzleme ve Değerlendirme Komitesi Toplantısına İlişkin Basın Duyurusu. (17 Ocak 2024). <https://www.hmb.gov.tr/haberler/gida-ve-tarimsal-urun-piyasaları-izleme-ve-degerlendirme-komitesi-toplantısına-iliskin-basin-duyurusu>

SEDDK'dan sigorta ve reasürans brokerleri için düzenleme

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından yapılan değişiklikle tüzel kişi ve brokerler için asgari ödenmiş sermaye miktarı şirket türüne göre 250 bin liradan 2 milyon 500 bin liraya, faaliyette bulunulacak hayat ve hayat dışı alanlarındaki her bir ruhsat talebi için ilave 50 bin liradan 500 bin liraya çıkarıldı.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından hazırlanan "Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, tüzel kişi ve brokerler için asgari ödenmiş sermaye miktarı şirket türüne göre Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutardan az olmamak kaydıyla 250 bin liradan 2 milyon 500 bin liraya, faaliyette bulunulacak hayat ve hayat dışı alanlarındaki her bir ruhsat talebi için ilave 50 bin liradan 500 bin liraya çıkarıldı.

Reasürans alanındaki ruhsat talebi için ilave 1 milyon lira olarak belirlenirken, pay senetlerinin tamamının nama yazılı olması gerektiği belirtildi. Brokerler tarafından tesis edilecek merkez dışı teşkilat için ilave asgari ödenmiş sermaye miktarı da 25 bin liradan 250 bin liraya yükseltildi.

Kararda, kurumun, brokerlerin faaliyetlerini denetleme ve gerektiğinde durdurma yetkisi olduğu vurgulanarak, brokerlerin hukuki ve mali şartlara uymaması durumunda ruhsatlarının iptal edilebileceği belirtildi.

Ayrıca kurumun, belirli maktu ve nispi tutarları değiştirme yetkisinin de olduğu kaydedilerek, söz konusu değişikliğin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan yıllık yurt içi üretici fiyat endeksi artış oranına göre güncelleneceği duyuruldu.³

³ Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Sigorta ve Reasürans Brokerleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32433. (18 Ocak 2024).
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/01/20240118-15.htm>

SEDDK'dan trafikte mali sorumluluk sigortası düzenlemesi

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından yayımlanan genelgeye göre zorunlu trafik sigorta primi teklifi alamayanlara yönelik olarak azami prim tutarını belirlemede yetkili olarak SEDDK karar verecek.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK) tarafından Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15'inci maddesinin dördüncü fıkrasının uygulanmasına ilişkin genelge yayımlandı.

Genelge, karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortasında tarife uygulama esasları hakkında yönetmeliğin 15'inci maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında poliçe düzenlemekten kaçınma hallerini düzenliyor.

Genelgeye göre zorunlu trafik sigorta primi teklifi alamayanlara yönelik olarak azami prim tutarını belirlemede yetkili olarak SEDDK karar verecek.

Aylık düzenlenen poliçe sayısının, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 30 veya daha fazla azalması, düzenlenen poliçe sayısı itibarıyla aylık pazar payı oranının aynı döneme ilişkin kara araçları (kasko) branşı pazar payı oranının yüzde otuz veya daha fazla altında olması, belirtilen tarife basamaklarında aylık ve haftalık düzenlenen trafik sigortası poliçe sayısına göre belirlenen oranların altında kalması, tüzel kullanım tipindeki motorlu araçlarda aylık ve haftalık düzenlenen trafik sigortası poliçe sayılarının ve aynı dönemde özel kullanım tipinde düzenlenen trafik sigortası poliçe sayılarının sırasıyla yüzde yedisinin ve yüzde dördünün altında kalması gibi durumlar poliçe düzenlemekten kaçınma olarak değerlendirilecek.

18 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe girecek olan genelgeyle Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15'inci maddesinin dördüncü fıkrasının uygulanmasına ilişkin genelge de yürürlükten kaldırıldı.⁴

⁴ Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Tarife Uygulama Esasları Hakkında Yönetmeliğin 15 inci Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Uygulanmasına İlişkin Genelge. (18 Ocak 2024). <https://www.seddk.gov.tr/upload/2024-4%20say%C4%B1%C4%B1%20Genelge.pdf>

Deprem bölgesinde "İstihdama Dönüş Programı" hayata geçirildi

Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen illerde, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi amacıyla yıl sonuna kadar "İstihdama Dönüş Programı" uygulanacak.

Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Türkiye İş Kurumundan (İŞKUR) yönetmelik değişikliğine ilişkin yapılan açıklamaya göre, yönetmelik değişikliğiyle İŞKUR mesleki eğitim kursları ile işbaşı eğitim programlarından yararlanma koşulları değiştirilerek kapsamı genişletildi.

Ayrıca 6 Şubat 2023'te meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremden etkilenen illerdeki kurs ve programları düzenleyen işverenler için kolaylaştırıcı hükümler getirildi.

Açılan program süresinin 3 katı olarak uygulanan istihdam yükümlülüğü 2 kata indirilirken, programlarda istihdam edilmesi gereken asgari katılımcı sayısı taahhüdü ise yüzde 70'ten yüzde 60'a düşürüldü.

Program kapsamında, Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ve Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki işverenler için istihdam taahhüt oranı yüzde 30'a düşürülürken istihdam süresi, fiili kurs veya program gün sayısına eşitlendi.

Bu 4 il ve 2 ilçede, mesleki eğitim kursu ve işbaşı eğitim programı katılımcılarına günlük 653 lira 93 kuruş kadar ödenen zaruri gider ödemelerinin İŞKUR Yönetim Kurulu Kararı ile yüzde 30 artırımlı olarak 850 lira 10 kuruşa kadar ödenebilmesi sağlandı.

Adana, Diyarbakır, Gaziantep (İslahiye ve Nurdağı ilçeleri hariç diğer bölgeleri), Kilis, Osmaniye ve Şanlıurfa'da ise istihdam taahhüt oranı yüzde 40 olarak belirlendi.

İstihdam süresi ise fiili kurs veya program günlerinin 1,5 katına indirildi. Bu düzenlemeyle deprem bölgesindeki iş yerleri için kurs ve programlardan faydalanamama yönünde uygulanan yaptırımlar kaldırıldı.

Düzenlemelerle depremden etkilenen bölgelerde iş gücü piyasasının hızlı bir şekilde toparlanması ve nitelikli iş gücü ihtiyacının etkin şekilde karşılanması hedefleniyor.⁵

⁵ Türkiye İş Kurumundan: Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32435. (20 Ocak 2024). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/01/20240120-6.htm>

İşkolları yönetmeliğinde değişiklik

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 28502 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşkolları Yönetmeliği'nin 4. maddesi değiştirilerek Resmi Gazete'de yayımlandı.

19/12/2012 tarihli ve 28502 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşkolları Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinde yapılan değişikliğe göre, işveren, işveren sendikası veya işçi sendikasının başvurusu üzerine, bir işyerinin girdiği işkolunun tespiti yapılır.

Bir işyerinin girdiği işkolu, ilgililerin başvurusu üzerine, o işyerinde yürütülen işin niteliğine göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenir. Bakanlığın tespit ile ilgili kararı Resmi Gazete'de yayımlanır. Bu tespite karşı ilgililer, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 5 inci maddesine göre kararın yayımından itibaren on beş gün içinde dava açabilir.

Yeni bir toplu iş sözleşmesi için yetki süreci başlamış ise işkolu değişikliği tespiti bir sonraki dönem için geçerli olur. İşkolu tespit talebi ve buna ilişkin açılan davalar, yetki işlemlerinde ve yetki tespit davalarında bekletici neden sayılmaz.

10/11/1983 tarihli ve 83/7376 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan mülga İşkolları Tüzüğüne göre belirlenmiş olan işyerlerinin işkolu yeni bir işkolu tespiti yapıncaya kadar, en son yetki belgesi alan sendikanın kurulu bulunduğu işkolundan sayılır.⁶

BDDK'dan yönetmelik değişikliği

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) mevduat ve katılım fonunun kabulüne, çekilmesine ve zaman aşımına uğrayan mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklara ilişkin usul ve esaslar belirleyen yönetmeliğinde değişikliğe gitti.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) "Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zaman aşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik"te yaptığı değişiklik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Buna göre, yönetmeliğin 3. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "katılma" ibaresi "katılım" şeklinde değiştirildi.

Aynı Yönetmeliğin 4. maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde, dördüncü fıkrasının (d) ve (e) bentleri ile beşinci fıkrasında yer alan "kâr ve zarara" ibareleri "kâra" şeklinde değiştirildi.

Düzenlemeye göre, kanıtlanabilir onay veya talep olmaksızın kişiler adına kredili hesap dahil herhangi bir hesap açılmayacak, kredili hesabın limiti artırılamaz ve kredili hesaptan herhangi bir tahsilat

⁶ Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından: İşkolları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32438. (23 Ocak 2024).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/01/20240123-1.htm>

yapılamayacak. Kredili hesap limitlerinin azaltılması durumunda hesap sahibi bilgilendirilecek. Dördüncü fıkranın (e) bendi uyarınca yenilenen hesaplar, bu fıkra kapsamında hesap açılışı sayılmayacak.

Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde, yedinci fıkrasında yer alan "kâr ve zarara" ibareleri "kâra" şeklinde değiştirildi.

Düzenlemeye göre, tüzel kişi müşterilerle akdedilecek yatırım vekâleti sözleşmesine dayalı olarak açılacak. Kurul, yatırım vekâleti sözleşmesine dayalı olarak açılan katılma hesapları için yatırılacak asgari tutar ve/veya katılma hesaplarının belli bir oranı şeklinde sınır tesis etmeye yetkili olacak. Her iki sözleşme türüne dayalı olarak açılan katılma hesapları ayrı fon havuzlarında işletilir ve her sözleşme türünün kendi altında ayrı havuzlar oluşturulabilecek. Katılma hesabı sahiplerinin menfaatlerine zarar vermemek ve önceden belirlenmesi halinde toplanan fonun kullanım amacı dışına çıkmamak kaydıyla kâr zarar ortaklığı sözleşmesine ve yatırım vekâleti sözleşmesine dayalı katılma hesapları için açılan havuzlar kendi içinde birleştirilebilecek, bölünebilecek, havuzlar arasında aktarım yapılabilir ve vade sonunda tasfiye edilebilecek.

Yönetmeliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına "Kurul, Fonun görüşünü almak suretiyle bu fıkrada yer alan tutarı değiştirmeye yetkilidir" cümlesi eklendi.⁷

⁷ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayısı: 32438, (23 Ocak 2024).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/01/20240123-3.htm>